49e jaar. — Nr 147. Zaterdag, 13 December 1902.

Men schrijft in te **Tongeren** bij M. COLLÉE, uitgever en eigenaar van dit blad.

De *Postrijder* verschijnt 's dinsdags, 's donderdags en 's zaterdags.

Alle toezendingen van brieven, geld of aankondigingen moeten *franco* gedaan worden aan den uitgever, **Groote Markt, te Tongeren.**

DE POSTRIJDER

DER PROVINCIE LIMBURG.

Abonnement :

Drie maal per week, **6** franks per jaar
Twee » » **5** »
Een » » **4** »

Een blad afzonderlijk **10** centiemen.

De abonnementen zijn vooraf betaalbaar.

Aankondigingen **15** centmes per drukregel.

Reclamen, vonnissen en andere artikels vooraan of binnen in het blad : **1** fr. den drukregel.

De personen die een ABONNEMENT *nemen aan den* POSTRIJDER *voor het jaar 1903, zullen het blad* **kosteloos** *ontvangen, van den dag hunner inschrijving tot aanstaande Nieuwjaar.*

Nieuwe PREMIE
voor onze geabonneerden.

Wij bieden, dit jaar, onze geabonneerden *eene nieuwe gansch buitengewone* **premie** aan bestaande in een *PORTRET IN PASTELTEEKENING* 40 × 30 op bristol 65 × 50, van den persoon waarvan de geabonneerde eene zeer goede lichtteekening (photographie) zal zenden aan onzen schilder **M. TH. LAFORCE.**

Dit slag van portret, waarvan onze geabonneerden zich de zachtheid, de fijnheid en de goede uitvoering kunnen overtuigen, heeft eene waarde van **100 franken**. Wij leveren het bij uitzondering aan onze geabonneerden *VOOR* **18 Franken.**

Niettemin, daar een groot getal onzer geabonneerden, sedert verscheidene jaren, bij middel van onze jaarlijksche premiën in olieverf, eene galerij vormen van hunne gansche familie en van hunne vrienden, willen wij hun niet beletten er mede voort te gaan, en al degenen die zulks verlangen schenken wij nog **kosteloos** het portret visietkaart, en voor **6 fr. 50** het prachtportret op panneel 14 × 10, met kader 32 × 28, een luisterrijk schilderstuk vormende.

Om de premiën te bekomen, schrijve men aan het bureel van dit blad, met bijvoeging van eenen postzegel van 10 *centiemen* voor het verzenden der premiën-bons.

TONGEREN, DEN 13 DECEMBER 1902.

VAN ALLES WAT.

WET TEGEN DE DRONKENSCHAP. — Met den eersten Januari aanstaande komt in Engeland de nieuwe wet tegen de dronkenschap in voege. Het was hoog tijd dat er iets gedaan werd, want de toestand is, bijzonder in Londen en de andere groote steden, oprecht schandelijk. Ik geloof dat er geen land in de wereld is, waar gedurende de laatste jaren de dronkenschap zich zoo uitgebreid heeft als in Engeland, en ongelukkiglijk is dit niet alleen het geval tusschen de lagere klassen der bevolking, maar ook de middel- en opperklassen zijn er het slachtoffer van. En wat zeker het schandelijkste is van al, is het groot getal vrouwelijke dronkaards welke men elken avond in de straten van Londen ontmoet ; ik geloof dat ze bijna de meerderheid uitmaken !

Onder de nieuwe wet zal men zeer voorzichtig moeten zijn, wil men zich niet aan erge gevolgen blootstellen. Tot hiertoe kan een policieagent slechts een dronkaard naar den amigo voeren wanneer hij moedwillig te werk gaat, straatlawijd maakt of zoo dronken is dat hij niet meer op zijne beenen kan staan. Onder de nieuwe wet zal het voldoende zijn teekens van dronkenschap te geven door op straat te zwijmelen of tegen de huizen te leunen om voor den nacht opgesloten te worden, en 's morgends ofwel eene geldboete, ofwel eenige dagen gevangenis te krijgen.

Van af Nieuwjaar ook zal de magistraat gewone dronkaards, welke meermalen aangehouden zijn, kunnen veroordeelen tot een verblijf van 3 maanden in een « Inebriates House » of bijzonder gesticht voor dronkaards. De aanbieders van Bachus en Gambrinus zullen zich mogen koes houden.

*
* *

GENEZEN. — Gezel Leonard, socialistische Volksvertegenwoordiger van Charleroi die, zooals men weet, zich door kloosterzusters laat verzorgen, is op goeden voet van herstelling. Zijne gezondheid verbetert van dag tot dag en hij rekent den 20 December het gesticht te kunnen verlaten, waar hij verpleegd wordt. Hoe lang zal hij wachten in de Kamer tegen de luis « paters en nonnen » uit te vallen ?

*
* *

PROPER WERK. — Volgens de Patrie van Brugge, zou het M. Buyl zijn, de liberale volksvertegenwoordiger van Veurne-Diksmuide Oostende, die gezel Demblon het boeksken van Grassman, over den H. Alphonsius de Liguori, in handen zou gestopt hebben om er in de Kamer voorlezingen uit te doen.

Gezel Vandervelde heeft immers in de Kamer gezegd dat het op verzoek van een liberaal lid was, dat Demblon die voorlezingen deed. Als het waar is, dan heeft M. Buyl daar een proper werkske verricht, dat de liberale partij weinig tot eere strekt.

*
* *

De zittijd der Fransche Kamer, gekenmerkt door woeligheid, is gesloten in geweld.

En de bilan ? Het werk ?

Het eenige werk, door den laatsten zittijd geleverd, bestaat in eene meerdere vervolging van priesters en kloosterlingen. Met de instemming der meerderheid, zijn onderwijsgestichten gesloten, kloosterzusters buiten gezet en de vrijheid van den familievader met voeten getreden. Maar aan sociale wetgeving werd niet gedacht : daarvoor was geen tijd.

Ja toch, terwijl de mijnwerkers nog in staking waren, werden eenige beloften gedaan. De werklieden hebben echter thans kunnen vaststellen hoe goedkoop deze beloften zijn. Eens het werk hernomen, werd daar niet meer van gewaagd.

De Fransche werklie mogen zich nu troosten bij de gedachte dat er ernstig gewerkt wordt om al wat edel is uit Frankrijk te verdrijven.

Dat deze bilan diene tot les onzer Belgische werklieden !

*
* *

De *Annales parlementaires* hebben slechts 2000 abonnementen : het *beknopt verslag* telt er ongeveer 10,000.

Men mag zeker zijn dat er bij de vernieuwing van het abonnement eene overgroote afval zal zijn op de twee uitgaven.

Van 't oogenblik dat de officieele uitgaven eene vuilniskar worden, moet men zich niet verwonderen, dat de eerlijke lieden er hunne deur voor sluiten.

*
* *

TEGEN DE KOUDE. — De vrijwaring tegen de koud mag niet overdreven zijn.

Te warme en te zware kleeding zijn dikwijls eene oorzaak van ziekte of ongesteldheid.

Te veel warmte is het zekerste middel om verkoudheden op te doen.

Pelterijen kunnen diensten bewijzen, maar vooral aan personen die, zonder veel beweging, in de koude moeten verblijven.

In onze luchtstreek doet het dragen van pelterijen, als men op gang is, zelfs in den winter zweeten, hetgeen gevaarlijk is.

Men zal vooral vermijden de banden, het aangezicht, en den hals te veel te dekken.

Best geene foulards en vooral geene boas rond den hals ; het zijn oorzaken van keelonsiekingen.

De zware en dikke kleedingstukken bevrijden niet tegen de koude in verhouding met den last dien zij veroorzaken.

Verscheidene kleedingstukken, die dun en buigbaar zijn, die eene boven de andere gedragen, zijn warmer dan eene enkele jas, die veel zwaarder is.

*
* *

ZEGEN VAN DEN ARBEID. — Geen zegen in zoo groot als die van den arbeid ; alleen de mensch, die zijn leven lang met lichaam en ziel gewerkt heeft, kan zeggen : ik heb geleefd.

GEMEENTERAAD
van Tongeren.

Zitting van maandag 8 December 1902.

Tegenwoordig : MM. MEYERS, burgemeester, NEVEN, schepen, SCHAETZEN, MODAVE, DECKERS, VANDEN BOSCH, VONCKEN, TOPPET, JACQUES en DESSERS, leden.

M. DE BURGEMEESTER deelt aan den raad mede dat inwoners uit het bovengedeelte der Maestrichterstraat en van « Op het Klooster », zich beklagen over den toestand waarin deze straten zich bevinden, tengevolge van den vorst. De doorgang is er onmogelijk. Zij vragen aan den raad middelen te gebruiken om dezen toestand van zaken te doen ophouden.

M. VONCKEN vraagt dat dit verzoekschrift verzonden worde naar de Commissie van Openbare Werken.

M. DE BURGEMEESTER geeft lezing van de uitspraak van het Beroepshof van Luik in het proces tusschen de stad Tongeren en de gemeente Lauw, betrekkelijk den eigendom der Daelbron. Volgens de uitspraak van het Hof, is de gemeente Lauw eigenaarster der bron.

M. DE BURGEMEESTER stelt de vraag of de stad eenvoudig dit vonnis moet laten ten uitvoer brengen, ofwel of zij zich moet in verbreking voorzien.

Deze vraag zal in de Commissie onderzocht worden.

M. DE BURGEMEESTER geeft lezing van eenen brief van den Heer Minister van Binnenlandsche Zaken en Openbaar Onderwijs, gericht tot den Heer Prefect van het Koninklijk Atheneum, de maatregelen goedkeurenden die onlangs genomen werden ten einde de gevallen van mazelenziekte te beperken.

M. VONCKEN zegt dat men op dit oogenblik in vele gemeenten zich bezig houdt met het ontwerp van eenen spoorweg van Leuven naar Aken. De stad Tongeren zou ook op hare beurt moeten tusschenkomen om te bekomen dat deze lijn door onze stad kome. Hij doet eenen oproep in dezen zin aan de geheele afvaardiging, zoowel in het Senaat als in de Kamer.

M. DE BURGEMEESTER antwoordt dat de Heer Volksvertegenwoordiger Gielen eene vraag in dezen zin gesteld heeft aan den Heer Minister van Ijzerenwegen. Er zal, in de zitting van morgen, op deze vraag geantwoord worden. Wij zullen alsdan een officieel antwoord hebben. M. de Burgemeester doet opmerken dat wij met groote tegenkanters zullen te doen hebben : met de nijverheidscentrums van Luik en Verviers, die, insgelijks werken opdat de ontworpene lijn door deze steden zou komen.

M. DE BURGEMEESTER ondersteunt de opmerkingen van M. Voncken.

De raad gaat over tot de dagorde :

Reiniging der straten en openbare plaatsen en vervoer der vuilnissen der stad. — Aanbesteding.

Naar eene volgende zitting verzonden.

Weldadigheidsbureel. — Terugbetaling van renten. — Begrooting van 1903.

Deze twee onderwerpen worden tot eene volgende zitting verschoven.

Gemeente Begrooting voor 1903.

M. DE BURGEMEESTER zegt dat M. Delvoie ongesteld is en de zitting niet kan bijwonen. M. Delvoie was voornemens het woort te voeren over de uit te voeren openbare werken. Hij heeft aan M. den Burgemeester nota's overhandigd waarvan deze lezing geeft.

In de laatste zitting had M. Neven gezegd, dat men kon fier zijn over de werken die gedurende deze twee laatste jaren uitgevoerd werden. Wij hebben geantwoord, dat wij ons fier konden toonen over de werken gedurende de tien laatste jaren uitgevoerd. Wij hebben aan M. Neven gevraagd welke werken er in zijne begrooting voor 1903 stonden. Er staat slechts een te maken weg in en een put te maken te Mulken. Nooit, op een dienstjaar, heeft de stad zoo weinig werken uitgevoerd. Er zijn andere dringende werken te verrichten. De brug der Wijngaardstraat over den Jeker moet hernieuwd worden, onkosten fr. 387. Het kerkhof moet vergroot worden. Belangrijke werken moeten uitgevoerd worden aan de gemeente jongensschool. De uitgave, uit dien hoofde, zal ten minste fr. 10,000 bedragen. Men zou moeten wegen aanleggen tusschen de Bilser- en Hasseltsche poorten, tusschen Kruis-en Steenderpoorten, tusschen Steender- en Luikerpoorten. Deze wegen zijn noodzakelijk geworden, tengevolge der nieuwe bouwingen op deze verschillige plaatsen verricht.

De plaveiing van verschillende straten, onder andere van den weg van Henis, dringt zich op.

De trap van het stadhuis vereischt belangrijke herstellingen. Bevoegde mannen beweren dat het bovenste van den trap in puinen kan vallen tengevolge van den hevigen vorst. Deze herstellingswerken zijn dringend.

De hulpmiddelen, voorgesteld door M. Neven, voldoen niet aan de noodwendigheden. Wij zouden ons kunnen in de onmogelijkheid bevinden te betalen. Eene oplossing is noodzakelijk : nieuwe hulpmiddelen te maken. De meerderheid en de minderheid zijn verplicht de stad in staat te stellen het noodige te doen. Het is noodig dezen toestand aan de kiezers kenbaar te maken. Wij kunnen ons gelukwenschen over de voordeelige wijze waarop de weg van Bloir gemaakt en de weg van Coninxheim geplaveid is. Niettemin zijn wij in den tijd nopens deze werken beknibbeld geworden.

M. VONCKEN zegt dat hij de afwezigheid van M. Delvoie betreurt. Wij kunnen hem voor het oogenblik niet antwoorden, zegt hij.

M. DE BURGEMEESTER zet de lezing voort der nota's van M. Delvoie. Hij bewijst, met cijfers bij de hand, dat de stad meer voordeel zou gehad hebben den molen van Rutten te koopen, dan met de twee nu aangekochte molens, met het oog op de inrichting der waterleiding.

M. NEVEN. — De woorden door M. den Burgemeester, in eene vorige zitting uitgesproken, hebben mij diep ontroerd. M. de Burgemeester is niet ten akkoord met M. Delvoie. Deze teekent de mandaten, en M. de Burgemeester weigert ze te teekenen. M. Neven betreurt de afwezigheid van M. Delvoie. Hij zegt bereid te zijn de mandaten te teekenen, indien M. de Burgemeester er hem de volmacht toe geeft.

M. DE BURGEMEESTER. — Ik zal u de volmacht geven.

M. NEVEN. — In dat geval zal ik morgen teekenen.

M. DE BURGEMEESTER. — Er is hier enkel een misverstand. Ik heb tot mijne collegas gezegd : Ik heb de mandaten ontvangen, ik kan ze niet teekenen zoolang ik in de begrooting niet het noodige geld zal vinden om ze te betalen. Indien wij in de begrooting niet eene som vinden om die of die zaken te betalen en indien wij teekenden, blijft het mandaat ten onzen laste. De stad verbinden voor 65 jaar, dat is eene zeer ernstige zaak.

Alle jaren komt in de Begrooting eene som voor van fr. 16,223, bestemd om de intresten te betalen der leeningen door de stad sedert 1872 bij het Gemeente-Krediet aangegaan.

Om den intrest te betalen der leening, aan te gaan in 1903, moeten wij uit dien hoofde eene som in de Begrooting vinden.

M. NEVEN. — Wij zullen voor 1903, 3000 fr. noodig hebben.

M. DE BURGEMEESTER. — Tot nu toe hebt gij, in de twee laatste zittingen, slechts 2,500 fr. gevraagd. Indien gij toekomend jaar de 250,000 fr. noodig hebt die de waterleiding zal kosten, zult gij moeten weten waar dezelve te vinden in de Begrooting. De som die gij vraagt beantwoort niet aan de noodwendigheden van het jaar 1903. Wij zullen de toelagen van den Staat en de tusschenkomst der Provincie slechts ontvangen op het einde van 1903, misschien wel in het begin van 1904. Er zijn hulpmiddelen noodig. Verleden jaar is er voor de waterleiding 15,000 fr. gestemd voor het jaar 1902. Dit geld is niet ingetrokken geworden, en men heeft wel gedaan.

Dit jaar zijn de werken uitgegeven geworden, en deze zullen binnen de 6 of 7 maanden moeten voltrokken zijn. Men zal dezelfde moeten betalen. Welnu, volgens u, zou er slechts eene som van 2,500 of 5,000 fr. in de Begrooting geschreven worden. Gedurende vier jaren, ben ik alleen geweest, om de noodzakelijkheid eener waterleiding te verdedigen. Men zal moeten belastingen stemmen. Gij zegt dat deze niet noodig zijn. Ik ben verwonderd dat, na de beraadslaging van verleden zaterdag, gij mij niet gezegd hebt dat gij van gedacht veranderd zijt. Toekomend jaar zullen wij 10,000 fr. noodig hebben. Morgen vroeg zult gij de volmacht hebben. Ik betreur dat gij de verantwoordelijkheid op u neemt.

M. VONCKEN. — En wie draagt de verantwoordelijkheid der vroegere leeningen ?

M. DE BURGEMEESTER. — Gedurende de 30 laatste jaren had de stad schulden. Om deze schulden te betalen, gebruikten de vorige regeeringen van hunne gewone inkomsten. In 1903, zal de stad de geheele som, of omtrent de geheele som, moeten betalen, die wij gaan ontleenen aan het Gemeentekrediet. Wat zal er komen, in deze voorwaarden, van de buitengewone werken ? De Begrooting zal niet meer in evenwicht zijn. M. de Burgemeester zegt, dat M. Neven eene daad gaat verrichten die buiten de wettelijkheid gaat, en die hij nooit zou verrichten. Hij zegt dat hij de mandaten niet zal teekenen, zoolang de Begrooting de sommen, noodig ter betaling, niet zal bevatten.

*
* *

Men gaat vervolgens over tot de lezing en de stemming der verschillende artikelen der Begrooting.

M. DE BURGEMEESTER en M. DELVOIE stellen de inschrijving voor van eene som van 12,000 fr. tot betaling der intresten der leening. — Verworpen.

M. DE BURGEMEESTER stelt voor de vreemdelingen het recht te ontnemen, op de marktdagen voor het stadhuis, eetgoederen, enz. te komen verkoopen.

Inwoners der stad vragen dat het standrecht verhoogd worde, dat de vreemdelingen moeten betalen die aan onze medeburgers komen concurrentie doen.

M. DE BURGEMEESTER stelt voor aan de vreemdelingen het recht te ontnemen hier op den markt hunne waren te komen verkoopen. Hij voorziet uit dien hoofde eene vermindering van 500 fr. op de Begrooting.

M. NEVEN zegt dat hij het voorstel van M. den Burgemeester niet kan aannemen. Wij hebben onlangs het standrecht, door de vreemdelingen te betalen, gebracht van 5 op 10 fr. De Bestendige Deputatie zal dit Reglement goed te keuren hebben. M. de Burgemeester stelt voor de vreemdelingen niet meer naar de Markt te Tongeren te laten komen. Dit reglement zou niet wettig zijn. Men kan geen onderscheid maken tusschen de vreemdelingen en de Tongenaren, maar men kan de vreemdelingen meer doen betalen dan de inwoners der stad. Zulkdanig reglement bestaat er te Hasselt. Eene bijna gelijksoortige kwestie heeft zich voorgedaan, nopens den verkoop van petrool, gedaan aan de deuren der huizen. Negocianten hebben zich beklaagd nopens deze concurrentie. Het gerecht heeft vrijgesproken zeggende, dat er hier, in den strengen zin des woords, geene rondleurderij bestond.

M. DE BURGEMEESTER antwoordt dat er hier kwestie is van twee geheel en gansch verschillende feiten. De stad is vrij aan zekere personen eene standplaats te verhuren, maar zij kan de circulatie niet verbieden. Het voorstel van M. Neven is onwettig. In 1886, heeft de Bestendige Deputatie geweigerd een gelijksoortig reglement goed te keuren. Zal zij thans van een ieder gedacht zijn ?

M. SCHAETZEN. — Waarom zouden wij de arme menschen, niet toelaten, aan een goedkoopen prijs, geringe zaken te koopen ? Ik verdedig hier de armen. Waarom zouden zij niet aan lagen prijs mogen koopen ? Te Luik koopt het Genootschap van St-Vincentius dikwijls dekens van mindere kwaliteit in het groot aan de fabrieken, voor zijne armen. Dit is een goed werk. De rondleurders hebben slechte waren die de armen dikwijls tevreden zijn te kunnen koopen aan lagen prijs.

M. SCHAETZEN stelt voor in de begrooting de vermoedelijke opbrengst te behouden van den taks op het rondleuren en van de standrechten op de markt. Deze kwestie is zeer kiesch en breidt zich verre uit.

Moet men van de markt de verkoopers van gemeene voorwerpen verwijderen die geene concurentie aan onze medeburgers kunnen doen, welke beterere koopwaren ten koop stellen ?

Zouden de werklieden en de kleine buitenlieden deze gemeene koopwaren niet mogen koopen, die in de omliggende dorpen toch rondgeleurd zouden worden ?

Wat gedaan met de planten, het gevogelte, het groente die van buiten komen en concurrentie aan onze medeburgers doen ? Zouden de armen zich het brood niet meer aan goedkoopen prijs mogen aanschaffen, daar, het vastgesteld is dat een huis houden van werklieden er jaarlijks duizend kilos van gebruikt ?

Deze vraagpunten kunnen niet opgelost worden in een artikel der begrooting. Zij dienen grondig onderzocht te worden.

M. VONCKEN. — M. de Burgemeester veronderstelt dat de Bestendige Deputatie niet van gedacht zal veranderen. M. Voncken deelt de zienswijze van M. Schaetzen. Men moet de armen iets laten verdienen.

M. DE BURGEMEESTER. — Er is geene kwestie de armen te treffen.

De voorgestelde vermindering van 500 fr. ontvangsten in de Begrooting, wordt verworpen.

Nopens den dienst der horlogie van O. L. V. Kerk, komt M. VONCKEN terug op het voorstel dat hij verleden jaar gedaan heeft. Hij vraagt de afschaffing van dit krediet. Indien de stad betaalt, zegt hij, moet zij ook het recht hebben den bedienaar te benoemen. Indien de Fabriekraad de benoeming doet, moet hij ook betalen.

M. DE BURGEMEESTER antwoordt dat de policiecommissarissen door het Gouvernement benoemd en door de gemeenten betaald worden.

M. SCHAETZEN zegt dat het de stad is, en niet de Fabriekraad, die voordeel trekt uit den dienst der horloge van den toren. Men moet betalen, hetzij rechtstreeks, hetzij onrechtstreeks, door tusschenkomst der kerkfabriek.

M. DE BURGEMEESTER. — Men moet den huidigen beambten behouden, die zeer wel zijne bediening uitoefent.

M. VONCKEN. — Er is eene bijzondere wet die de benoemingen der policiecommissarissen regelt. Zulks is ook het geval bij de benoeming der burgemeesters enz. De Fabriekraad zou den dienst der horloge niet durven afschaffen. Bestaat er eene kerk zonder horloge ? Indien de Fabriekraad de horloge van den toren afschafte, zou men op de vier hoeken der stad eene horloge moeten plaatsen, in den aard van degene die zich thans aan den voorgevel van het stadhuis bevindt.

De raad stemt het behoud der 400 fr., voorzien in de begrooting voor den dienst der horloge.

Nopens de policie, stelt M. de Burgemeester voor, terug te komen op het vroeger systeem, volgens hetwelk de nachtwakers het uur met luider stem aankondigden. Hij deelt mede dat de heer Policiecommissaris eene vermeerdering vraagt van reddingstoestellen voor gevallen van brand, en roept de aandacht van den raad op de steeds toenemende uitgaven der stad. M. de Burgemeester stelt voor regenmantels te koopen voor de policieagenten. — Aangenomen.

De raad stemt 3000 fr. om in 1903 de intresten te betalen van de leening voor de inrichting der waterleiding. — De katholieke leden onthouden zich.

M. DE BURGEMEESTER zegt zich te onthouden omdat deze som ontoereikend is.

De raad, liberalen tegen katholieken, verwerpt twee aanvragen van toelagen, de eene, uitgaande van de Maatschappij tot Bescherming der Weezen en verlatene Kinderen van het kanton Tongeren, de andere van wege de Maatschappij der Oud-Leerlingen van het O. L. V. College, waarin deze vragen op denzelfden voet behandeld te worden als de Maatschappij der Oud-Leerlingen van het Atheneum.

Aan het artikel der subsidiën te verleenen aan de Maatschappijen van Onderlingen Bijstand, zegt M. NEVEN dat de personen die meer dan 50 fr. rechtstreeksche belastingen betalen, in het vervolg de toelage van 2 fr. van den Staat niet meer zullen ontvangen. Hij vraagt zich af, of in die voorwaarde de stad moet voortgaan hun eene subsidie toe te kennen.

Op voorstel van M. DECKERS, zal deze kwestie in eene volgende zitting onderzocht worden.

De jaarlijksche toelage van 2000 fr. voor de herstellingswerken te verrichten aan O. L. V. Kerk, wordt in de Begrooting behouden.

MM. Neven, Vandenbosch, Jacques, Dessers en Voncken stemmen de begrooting.

MM. de Burgemeester, Schaetzen, Modave en Deckers onthouden zich.

Gemeenteraad van Tongeren,
Maandag 15 December 1902, om 5 ure 's avonds zitting.

Bij den *POSTRIJDER* van heden behoort een **BIJVOEGSEL.**

NA
TWINTIG JAREN !

9de VERVOLG.

— Welke geschiedenis, majoor ?

— Wel, van de geschiedenis met de Fransche dame ! Of meent gij werkelijk, dat we allen blind en doof zijn ? Ook de bloedverwanten zijn het niet. Zij hebben terstond na het voorval het manœuverveld verlaten en zijn niet meer gezien. Ik waarschuw u, Holtensen. Ge weet dat nog zoo niet, maar zooals gij, heeft reeds zoo menig officier zich de vleugels gebrand aan de vurige oogen eener schoone Française, zonder het doel zijner wenschen te bereiken ! Ook gij zult het niet bereiken ! En dan, voor den drommel, moet men dan juist altijd getrouwd zijn ? Dat zeg ik u Holtensen, mijn adjudant zijt gij den langsten tijd geweest, als ge u verloofd en trouwen gaat. Jonge officieren moeten niet trouwen.

— Maar, majoor, ik denk er niet aan.

— Nu, dan is het goed. Maar dan ook geene verliefde bakkes meer naar de Française. Daar komt toch niets goeds van.

Koenraad wist niet, wat hij antwoorden zou. Hij zag wel in, dat de majoor gelijk had, doch zijn hart kwam met smartelijken tegenstand in opstand tegen de koele overlegging van het verstand, Clarissa moet beslissen. En hedenavond nog, na het avondmaal, wilde hij haar vragen… hedenavond nog moest de beslissing vallen. Als zij hem liefhad, als zij dacht zoo als hij, dan zou hij den strijd om hare liefde, om haar bezit niet vreezen.

Met dit vaste voornemen verscheen hij des avonds voor het avondmaal in de eetzaal. Kolonel De Marange en zijne vrouw ontvingen de officieren met groote beleefdheid. Maar het ontging aan de scherpziende oogen van Koenraad niet, dat de toon sedert gisterenavond koeler en terughoudender was geworden. Naar den Markies en Clarissa zag hij tevergeefs rond.

— De heeren zullen het vandaag met ons alleen voor lief moeten nemen, sprak mevrouw De Marange met een glimlach. Mijn vader en mejuffer De Ladonchamps zijn naar het slot Ladonchamps teruggekeerd. Mijn schoonbroeder heeft zich voor de jacht naar het kasteel Marange begeven.

Majoor von Auer wierp Koenraad een beteekenisvollen blik toe. De jonge officier liet treurig het hoofd hangen ; hij gevoelde dat de markies en zijne kleindochter tengevolge van hetgeen voorgevallen was, afgereisd waren ; hij moest onwillekeurig aan den vijandigen, somberen blik denken, waarmee de kapitein hem bij de ontmoeting aan de steengroeve gemeten had. De samenhang was duidelijk. In zijn hart klonk het teeder smartelijke woord van Clarissa weer : — Wees niet boos op mij, — het kan niet zijn.

Het avondmaal eindt de tamelijk stil. Mevrouw De Marange ging spoedig naar hare kamer : de heeren bleven nog bij een glas wijn en eene sigaar zitten, doch na korten tijd begaven ook zij zich naar hunne vertrekken. Het slot lag nu in diepe rust. Slechts Koenraad vond geen slaap. Hij stond aan het open venster en staarde naar den met sterren bedekten hemel, en luisterde naar het gesuis der oude boomen in het park, in welker kruinen de nachtwind speelde. Den anderen morgend, nog de vroegte, marcheerde het bataljon van Hauconcourt af, zonder dat de officieren de familie van het slot nog gezien hadden. Zij zonden mevrouw De Marange hun kaartje tot afscheid : daarop gingen ze heen in den nevligen herfstmorgend.

X.

De markies De Ladonchamps was niettegenstaande zijne tachtig jaren nog een ijverig jager. Zijne uitgebreide bezittingen gaven hem volop gelegenheid, aan die liefhebberij te voldoen. Daar hij evenwel ook geerne gasten om zich zag, zoo verzamelde hij in den herfsttijd in het slot Ladonchamps steeds een vrij groot gezelschap voor eene jachtpartij van eenige dagen op de velden en in de bosschen van Ladonchamps. Wel is waar hadden die groote jachten te peerd, zooals die in Engeland gewoonte waren, op het gebied van den markies niet plaats, want zijne landerijen waren in kleine pachthoeven verdeeld en ze werden allen zoo druk bebouwd, dat een klopjacht te peerd als van zelf verboden was.

Op de velden werden slechts groote jachten op hazen gehouden, terwijl in het bosch op grooter wild werd gejaagd. In den winter jaagde men op wilde zwijnen en roofdieren, waaronder niet zelden een wolf uit de nabij gelegen Ardennen of uit het Vogezerwoud verdwaalden.

Ook dien herfst verzamelde zich een talrijk jachtgezelschap op het slot, dat ten deele op Ladonchamps ingekwartierd werd, ten deele na elke jacht, naar eigen bezitting of woning in Metz terugkeerde. Onder hen, die op Ladonchamps logeerden, bevonden zich ook M. en Mevr. De Marange, die hare nicht Clarissa in de vervulling van de plichten als huisvrouw ter zijde stond, en Eugène De Marange, die als hartstochtelijk jager geen gelegenheid tot de jacht verzuimde.

Verder was er een oud vriend van den markies, een M. De la Croix, uit Nancy, voor de jacht overgekomen ; eenige heeren uit de omgeving en uit Metz keerden elken avond naar hunne woning terug.

Eenige dagen reeds had men op de velden van Ladonchamps en La Maxe gejaagd ; morgen zou het rustdag zijn, overmorgen zou in de bosschen van Plenois en Norroy-le-Véneur eene groote jacht op groot wild en roofgedierte plaats hebben en dan zou de dag besloten worden met een jachtdiner op het oude slot van Marange. Voor deze jacht had de markies nog eenige uitnoodigingen gedaan ; onder andere aan den opperhoutvester Von Stettin te Metz, eenige houtvesters uit de omgeving en ook aan den generaal von Brunken en Koenraad von Holtensen.

— Wij zijn den heeren deze beleefdheid schuldig, antwoordde de markies op de bedenkingen van zijn schoonzoon, den kolonel. Zij zijn ons op alleraardigste wijze in alles tegemoetgekomen. M. von Brunken is de weldoener der familie Thury in La petite Maxe, zooals mij de oude Frans heeft verhaald. M. von Holtensen heeft Clarissa van een zekeren dood gered, mij dunkt, het is tijd, dat wij ons dankbaar betoonen en even grootmoedig als zij.

De kolonel boog zwijgend. Kapitein De Marange wilde iets antwoorden, maar een bevelende blik van zijn ouderen broeder deed hem het stilzwijgen bewaren. M. De la Croix gaf zijn ouden vriend gelijk, terwijl hij meende, dat men, ter wille van nationalen tegenzin, nooit de wetten van beleefdheid, dankbaarheid en gastvrijheid mocht vergeten.

Zoo gingen dan de uitnoodigingen aan Duitsche officieren heen, en op den morgend van de jacht bevonden zich generaal von Brunken en Koenraad op tijd op de plaats van bijeenkomst aan het *Point du Jour*, bij het dorp Plenois.

Na korte begroeting en wederzijdsche voorstelling werd de jacht begonnen. Het was een nevelige Octobermorgend, die toch een schoonen, warmen dag beloofde. Eer men het jachtveld in het woud bereikte, had men nog een korte marsch van een half uur af te leggen. Koenraad ging naast zijn oom een poosje zwijgend voort.

Hij had met den markies slechts eene weinige woorden in der haast gewisseld, daarop had de markies zijn rijtuig bestegen om naar het slot Marange vooruit te gaan, daar hem de drijfjacht in het woud te vermoeiend was.

— Bij een glas warmen wijn, zien wij elkaar weer, zegde hij lachend tot afscheid.

Geen woord had hij er van gesproken, of Clarissa op het slot Marange zou zijn. En toch had Koenraad zoo geerne het jonge meisje weergezien en zich aan haar verklaard. Clarissa zijn gansche wezen, zijn gansche denken vervulde, dat hij Clarissa nooit zou kunnen vergeten, ook als het lot voor immer hen zou scheiden.

— Weet ge, onderbrak generaal von Brunken het stilzwijgen, dat aan het slot Marange voor mij eene droevige herinnering verbonden is ?

— Hoedat, oom ?

— In de nabijheid van het slot had een gevecht met vrijschutters plaats, in het slot zelf werd mijn vriend Martens in October 1870 doodelijk gewond.

— Ik wist niet dat bij Marange een gevecht was geleverd.

— O, 't was nauwelijks een gevecht te noemen ! Meer een overval — een verraderij !

— Zoo — inderdaad ! Vertel dat toch eens !

— Thans is de tijd er niet voor. Misschien later. De kolonel zal ons onze plaats wijzen. Hij komt naar ons toe.

Het eerste drijfplaats was bereikt en alle plaats aangewezen. Koenraad had zijne plaats op eenigen afstand van den generaal. Zijn buurman rechts was de kapitein, die aan den linkerkant een opperhoutvester. Toen begon de jacht.

De Lotharingsche wouden zijn bijna ondoordringbaar door het kreupelhout, waarmee ze begroeid zijn. De Fransche boschbouwkunde had weinig waarde gehecht aan 't behoud der schoone, statige hoog opgaande wouden ; de wetgeving der groote revolutie stond toe, dat zoowel de gemeenten als de staat zich het hoogopgegroeide hout ten nutte maakten, wat, op den duur tot groote schade voor de wouden zelf moest zijn. Eerst door de Duitsche houtvesters werden de wouden weer goed verzorgd : in de korte tijdruimte, die sedert de Duitsche inbezitneming was verstreken, had hunne verzorging al zeer weldadig gewerkt. Niettemin hadden de wouden ook thans nog vele ondoordringbare kreupelboschjes, welke het roofgedierte, vossen en zelfs wolven, wilde katten en den das, een welkome schuilplaats boden.

Deze kreupelboschjes zouden heden doorzocht worden. De jacht ging derhalve met groote vermoeidheid gepaard en men kon niet snel voorwaarts gaan. Het was reeds donker, toen het laatste drijven gedaan was en men zich in het dorpje Bronvour verzamelde, waar de rijtuigen stonden, die de jagers naar het kasteel Marange zouden brengen.

Het slot en het dorp Marange lagen aan de helling van eenen zich naar het Noorden wendenden bergrug, welks zuidelijke zijde met wijnbergen was bedekt, die zich noordelijk van Marange aansloten aan duistere, mijlenlange bosschen. Diepe, steil afdalende spleten doorsnijden het woudgebergte, dat hier zijn liefelijk karakter, dat het dichter bij den Mozel heeft, meer en meer verliest. Het wilde, woeste karakter der Ardennen komt meer op den voorgrond.

Even somber als de omgeving was het slot Marange, een grijs, middeleeuwsch gebouw met diepe, met modder gevulde grachten, eene in roestige ketting hangende brug, een donker, een vochtig plein, een vervallen ringmuur en een half in puin liggenden toren. Het slot droeg met recht den naam van een oud uilennest.

Het zeer oude inwendige was met het uitwendige van het slot in overeenstemming. Duistere gangen, gewelfachtige zalen en hallen, donkere kelders en trappen. In gewone tijden moest het slot bovenal een droevigen, somberen indruk maken. Hedenavond straalde het echter in het licht der fakkels en kaarsen.

Op de trap ontving de markies zijn gasten en geleidde hen in de oude hal, in welker geweldigen haard een groot houtvuur brandde. Hier traden Mev. De Marange en Clarissa de Ladonchamps de jagers met vriendelijken groet tegemoet. In het groote, donkerbruine eikenhouten buffet op den achtergrond was eene in donkergekleede dame bezig, de glazen uit de dampende punchbowl te vullen, die een bediende haar voorhield. Koenraad herkende op den eersten blik Margaretha. Hij vond nog tijd, zijnen oom toe te fluisteren : Daar staat Margaretha ! toen Mevr. de Marange op hem en den generaal toetrad.

— Ik heb reeds veel goeds van u gehoord, generaal, zegde Mevr. De Marange vriendelijk.

— Van mij, mevrouw ?

— Zeker. De oude Frans en mijne zoogzuster, de tegenwoordige Josefina Thury hebben mij van u verhaald.

— Och, mevrouw, het is de moeite niet weerd, wat ik gedaan heb. Het deed me genoegen, dat ik die goede menschen een dienst kon bewijzen in dien treurigen nacht.

Ook Clarissa reikte den generaal met eenige vriendelijke woorden de hand, terwijl zij Koenraad met een stom hoofdknikje begroette.

Men ging aan tafel. De spijzen en dranken waren voortreffelijk ; weldra ontstond een druk gesprek, waaraan Koenraad echter geen deel nam. Zijne plaats was tamelijk ver verwijderd van die der dames, hij had geene gelegenheid, tot Clarissa het woord te richten, die, aan de zijde van den generaal gezeten, zich levendig met dezen onderhield.

Koenraad zag naar Margaretha om. Deze scheen de eetzaal te hebben verlaten, nadat zij den warmen wijn had bereid. Na eenigen tijd verscheen ze weer en hield zich op onbehoorbare wijze aan het buffet bezig. Om het gezelschap bekommerde zij zich niet verder ; slechts eenmaal wierp ze Koenraad een biddenden blik toe en legde vluchtig den vinger op de lippen.

De houding van Margaretha werd Koenraad steeds raadselachtig. Hij zag naar zijnen oom, die hem knikte, alsof hij wilde zeggen : « Wees gerust, ik zal Margaretha in het oog houden. (W. verv.)